

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DIJ:	
Egész oldal	20 frt.
Fél oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ VII. évfolyama után és helyett
kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
hova a közlésre szánt levelek és kéziratok intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Negyed oldalnál kisebb hirdetéseknek a térmérték tekintetbe vétele nélkül minden szó után 5 kr. számítatik.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. ** Egyes szám ára 15 kr. **
Számunként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Október hó 15.

Nevezetes nap Szabadka város történetében.

Terézia.

Ezt a napot több mint száz esztendője ünnepli városunk közönsége, mert ez a nap Szabadka védszentjének névünnepe. E napon a főtemplomban diszmise tartatott száz éven keresztül. Mózár dörgések jelezték az ünnepet, a rendőrlégénység diszruhában jelent meg, a hatóság tisztviselő kara pedig testületileg vett részt az isteni tisztelen.

És ez a nap is megbecseltlenítettett Mamuzsics Lázár polgármester által.

Megjelent a rendőrség ezen a napon is a főkapitány vezetése mellett s megjelent a város tisztikara is testületileg, de nem az istenházában, hogy ha nem szívből, legalább színből mutatva volna meg őseink emléke iránti tiszteletét és vallósságát, hanem megjelentek egy rendkívüli közgyűlésen, hogy elkövessenek egy országra szóló botrányt s beszenyeyezék városunk úgy is agyonra hurczolt becsületét.

Mamuzsics Lázár nem lehetett beszámítható állapotban amikor a főkapitányt a közgyűlési terembe rendelte s eszének teljesen meg kellett zavarodni akkor, amikor már a rendőrlégénységet is beparancsolta és az ellenzéki bizottsági tagokat lökdöstetéldébb-odább mint valami utcai csavargó betyárokat. Ha ezt az országos skandalumot nem látjuk, alig lehetne hinni, hogy egy városi polgármester állhatatlan brutalitásra vetemedhetett.

Egyik bizottsági tag, aki indítványozó, volt zársszóval akart élni. A polgármester ezt a jogát elvonta az illetőnek, aki ekkor az ügyrendhez akart szólni. A polgármester ezt sem engedte meg, hanem elrendelte a szavazást. A felszólaló a törvényre hivatkozott, de a polgármester nem hallgatott rá. Tajtékzott, rettenetes vihart idézett elő. Szót érteni nem lehetett, az elnöki csengettyű hangja elveszett s azzal enyészett a város tekintélye is. Ami ott történt, azt látni és hallani kellett, azt híven leírni képtelenség.

És miért mindez?

Mert a polgármester érezte, hogy ha a fogyasztási adóbérlét kisiklik kezéből, ötven egyén marad kenyér nélkül s ez az ötven ember mind ellene fordul, ami állásába kerülend. A polgármester irtózik attól a pillanattól, amikor a bérlét kiesik kezéből s ennek oka az is lehet, hogy abban a hivatalban olyan visszaélések is vannak, amilyeneknek napfényre jutása összeütközésbe jöhetne a polgármesteri székekkel.

Ha a polgármester és pártja jól átgondolta a helyzetet, ha ők a város javát akarják, miért nem engednek az

általános óhajnak? Hiszen láthatják, hogy az a harc, amit az ellenzék visze téren, nem csupán az ellenzék — hanem az értelmesebb lakosság óhajából folyik.

Vajjon Kállay Albert főispán mit szól mindezekhez? mit szól ahhoz, hogy ő, aki Szabadkára azért jött, mert békítő angyalnak hitte magát, most a visszavonás, a polgármesteri durva önkény legveszettebb ördögét látja vad orgiában törni ki?

Az ellenzék fogja okolni a főispán is, a polgármester is, az ugynevezett szabadelvű párt is, de aki jelen volt, aki látta a polgármester elvadulását, aki hallotta az ügyész tudatlan vagy gonosz-czélzatu hivatalos enuncziációját, az nyugodt lélekkel tekinthet az ellenzék felé, de mily lelki felindulás- és fájdalommal kell pálcázatörnie az uralkodó párt törvényt gázoló vakmerősége fölött.

Terézia nap!

Ezt is meg kellett érnünk, hogy az ősök egy érdemtelen s durva unokája hosszú egy század után megbecsületlenítse emlékezetüket s a törvénytiprás mellett letiporja még a város védszentjének tiszteletét is.

Rendkívüli közgyűlés.

E hó 13-án délután repültek szét a meghívók a városi bizottsági tagokhoz, hogy másnap rendkívüli közgyűlést tart törvényhatóságunk. Tárgyként jeleztetett a *fogyasztási adóbérlét*. Tudtuk, hogy a polgármester ez ügybeni bukása nagyon fájt, de nem hittük, hogy kerülő utakon újból szavazásra viszi a dolgot. Megcselekedte, az alkudozásra a közgyűlés engedélyét is kicsikarta s ezzel el van döntve a polgárság sorsa is, mert hogy most már a bérlétet is megköti a kincstárral, az bizonyos.

A bizottsági tagok szép számmal jelentek meg s az ellenzék sorai is szokatlanul tömöltek voltak.

A polgármester felolvastatta a tanács jelentését, melyből azt értettük meg, hogy a *penzügyigazgatóság szóbeli* értesítése szerint 180 ezer frt helyett 160 ezer frtért megkapjuk a bérlétet.

Mielőtt az ügy érdemére tért volna a közgyűlés, az ellenzék sorai közül többen sikra szálltak e sajtóságos tárgyalási rendszer ellen s Varga Károly indítványozta, hogy ez ügy a napirendről vétesseék le, miután alig pár hete, hogy a közgyűlés határozatilag elvetette a tanács ez iránybani javaslatát, kimondván, miszerint bérleni nem fog, egy közgyűlési határozat pedig 3 hó leforgása előtt újból tárgyalás alá nem vehető. Ez indítványt támogatták Vermess, Németh, Gálly, Mánich, Miloszavlyevits, Varga Gusztó, Szalay, míg a tanács javaslata árván állott a pusztá szavazógépek fedezete alatt. A többség tárgyalási alapul el is fogadta a javaslatot s megkezdődött az érdembeni vita. Déli 12 óra felé, amikor a polgármester látta,

hogy a bratyák készülöben vannak s amikor Miloszavlyevits az eleveure tapintva, a fogyasztási adóbérlét visszaéléseit kezdé fessegetui, a polgármester pártja irtózatos üvöltésben tört ki. „Eláll!“ — „le vele!“ úgy, hogy Miloszavlyevits szóhoz nem juthatott.

És a polgármester?

Retirált.

A helyett, hogy iparkodott volna hiveit lecsendesíteni, félbe szakította Miloszavlyevits beszédét s kimondotta, hogy a kedélyek felháborodása és az idő előre haladottsága miatt az ülést másnap délelőtt 10 órára elhalasztja.

Október hó 15-én a közgyűlés újból összeült. A polgármester izgatott volt s a terem ajtajának minden nyitásakor oda tekintett, vajjon az ő voksainak száma szaporodik-e?

A többség valószínűen a polgármester kezében volt. A bratyák teljes számban ott bóbiskoltak, várva a szavazás bekövetkeztét. Csakis ezt várták, mert amíg az ellenzék szónokai harcoltak a tanács javaslata ellen, addig a jó öregek csendesen szenderegtek. Mit ügyeljenek arra, hogy azok ott fenn mit veszekszenek? — nem értik ők azt s legyen igazuk vagy nem, a parancs nekik ki van adva, szavazni jöttek fel. Csak sietnének azok az urak, ha egymás fejét akarják is beverni, mert hát a dél közeleg, elhül a leves, aztán megharagszik a mámor.

Az ellenzék e napon is kiállott a sikra.

Beszélték a tanács javaslata ellen első sorban Miloszavlyevits, aki előtte való nap kénytelen volt beszédét félbeszakítani. Szóllottak még Gálly, Vermess, Németh, Szalay s többen, míg a tanács javaslata mellett egyetlen ember, Mamuzsics Ágó kardoskodott.

Mikor az idő 11 órát meghaladta, Mamuzsics Ágoston felállt s indítványozta: zárassék be a vitakozás, mert a tárgy ki van merítve. A többség az indítványt elfogadta s a polgármester kimondá a határozatot: akik a jegyzőknél mint még szólalni akarók feljegyezve vannak, azok azt tehetik s akkor a vita lezáratik. Feljegyezve voltak még: Németh, Szalay és Gálly. Mikor e három bizottsági tag is elmondta nézetét, a polgármester szavazás alá akarta bocsajtani a kérdést, elfogadtatik-e a tanács javaslata vagy nem?

És itt kezdődött az az országra szóló skandalum, mely örökös bélyeget sűt Mamuzsics Lázár polgármesterségére és szomorú emlékezetűvé teszi törvénytelen erőszakoskodásait.

Miloszavlyevits Milán felállott, hogy ő a mai napon indítványozó volt, zársszóval akar élni.

Miloszavlyevits indítványa az volt, hogy ha a bérlét elfogadtatik, mondassék ki, hogy a tanács javaslata szavazók vagyoni felelősséget vállalnak a várost érhető netáni veszteségekért.

A polgármester megtagadta a zársszó elmondását, miután a közgyűlés már kimondotta, hogy csak azok szólhatnak, akik feljegyezve vannak, Miloszavlyevits pedig fel-

jegyezve nincs s elrendelte a névszerinti szavazást, miután az írásban kérelmeztetett.

Miloszavlyevits ekkor kijelenté, hogy ő az ügyrendhez akar szólni. A polgármester ezt sem engedte meg s a jegyzőt felhívta a névsor azonnali olvasására.

A jegyző olvasni kezdett, Miloszavlyevits azonban a törvény nyílt szavaira támaszkodva, ismét beszélni kezdett s a jegyző közelében állván, a szavazhatást megakadályozta. A hatósági párt irtóztató lármát csapott, hogy „eláll!“ — „ki vele!“ — „szavazzunk!“ stb., az ellenzék pedig szólhatási engedélyt követelt. Szalay az ügyész elől felvette a szabályrendeletet s azt kitarva, a polgármester elé mutatta, hogy **bármikor** szót kérhetnek a többi közt azok, akik az ügyrendhez akarnának szólni. A felszólaló szava az éketlen lármában elveszett. Tombolt a nagy tömeg s hevesen tiltakoztak egyesek a polgármester brutális eljárása ellen. Hogy a botrány teljes legyen, felállt Jankovits Kázmér mint városi ügyész s hivatalos minőségében jogi véleményét akarta elmondani. A csend némileg helyre állott, de mikor ő is a polgármester részére állott s amikor ő is azt vitatta, hogy Miloszavlyevitsnek nincs joga szólni, amikor tehát ő, mint hivatalos jogi tanácsos, így kitekerte a törvény nyakát, a zaj tetőpontra hágott. A „Pest szaloda“ előtt tömegesen állott a nép, a szufolásig megtelt karzati közönség tapsolt a jelenetnek s éljenzett az ellenzék követelésére, Gálly György a legvastagabb sértésekkel traktálta a polgármestert és társait és különösen Lénárd Máté nyugalmazott főispán becsületessége lett megtámadva. Mamuzsics Ágoston, Varga horgosi Péter, Milassin Ignác és még néhányan a polgármester pártjából gyüreezni kezdettek, hogy tettelességgel döntsék el a kérdést.

Előtte való napon tizedrészen sem közelítette meg e botrányt az akkori zaj, az idő sem haladt annyira, mint ekkor és a polgármester akkor felfüggeszté az ülést, most pedig a fájdalommal kinőtt páratlan botrány daczára sem akarta helyreállítani a csendet, bár az ülés felfüggesztését is többen következését.

Az izgalmat Hevér Géza főkapitány megjelenése egy pillanatra lecsendesíté, de mikor értesültek a jelen voltak, hogy a főkapitányt a polgármester rendelte ide s mikor a polgármester felhívta őt, hogy fegyveres erővel állítsa helyre a rendet, a láрма újból felcsapott s az izgatottság tetőpontját érte, mikor polgármesteri parancsra több fegyveres rendőr hatolt a közgyűlési terembe, beturakodtak az ellenzék sorába s ott egyeseket karonfogva, eltávolítani akartak. A főkapitány látva e hóbortos intézkedés szomorúnak ígérkező kimenetelét, ellenparancsot adott s a rendőrséget kiutasította a teremből. Ez idő alatt Szalay bekiáltott az irtózatos zajba: „zsandárok vagy rendőrök fedezete alatt sem nem tanácskozzunk, sem nem szavazzunk!“ — s távozásra hívta fel az ellenzékiet. Így tett Németh Mátás, Varga Károly s az ellenzék ott hagyta testületileg a közgyűlési termet.

Az idő ekkor már délutáni 1 órára járt. A polgármester látva, hogy a teremben pusztán az ő gépei ülnek, leszavaztatta az ott maradókat s jegyzőkönyvbe vétette, hogy:

„A tanács javaslata egyhangulag elfogadtatott.“

Ez száraz története október hó 15-ének.

A polgármester és az ügyész.

Mamuzsics Lázár kvalifikálhatlan cselekedetei hétről-hétre megérdemlik a nyilvános megbélyegzést, de eddig legalább a tanácskozáskor mellé törvényileg kirendelt városi főügyész nem volt támogatója. Jankovits Kázmér ez ideig meg tudta őrizni pártatlanságát, nem szegődött be szerencsés mosdatónak, s birta bizalmát csaknem mind a két pártnak.

Hogy mi történt vele az október 15-iki rendkívüli közgyűlésen, azt mi nem érthetjük.

Két ízben kelt fel hivatalos minőségben a törvényt magyarázni s mint a város jogi tanácsosa véleményt mondani, s mind a két ízben megbotránkoztató szavakat hallottunk tőle.

Először Miloszavlevits azon indítványára reflektált, melyben nevezett bizottsági tag vagyoni felelősséget kért kimondatni az esetre, ha a fogyasztási adóberlet elfogadtatik. Azt mondta az ügyész, hogy ő a törvényben pontosan felsorolva látja, mikor van helye a vagyoni felelősségnek, a jelen eset pedig ezek között nem fordul elő. Javaslata Miloszavlevits indítványának elvetését. Erre megfelelt egyik ellenzéki ügyvéd. Sajnálatát fejezte ki, hogy egy város jogi tanácsosa a tükörnek csak egyik felét mutatja meg a közgyűlés előtt, s csupán azt olvassa fel, amit követel a törvény, de nem mutatja a másik oldalt is, melyből kitűnik, hogy a törvény nem követeli, de nem is tiltja, hanem egyszerűen megengedi a felelősség elvállalását. A vagyoni felelősség tehát jelen esetben is elfogadható, ha az közgyűlésileg kimondatik, s ha a bizottsági tagok szavazatukkal magukat a felelősségnek alávetik.

Erre a hivatalosan beszélő jogász természetesen elhallgatott.

Másodszor ismét a törvény és szabályrendelet szerencsétlen magyarázója akart lenni Jankovich Kázmér, s itt már valóban nem tudjuk, mit csodáljunk inkább? Azt e, hogy Jankovich Kázmér hivatalosan felkelt és magyarázatot adott, vagy azt, hogy a törvény határozott intézkedésén tette magát, és valószínűsítést adott talapzatul a közgyűlés többségének. Rossz akaratot nem tennék fel az ügyészről, de hát tudatlanságot konstatálunk? Egyetlen esetben lenne menthető, ha azt mondaná, hibáztam, de nem értettem, mi fölött folyt a vitaközlés. Ezt mondanunk pedig ismét furcsa dolog, mert oly óriási botrányt ha az ügyész meg nem figyel és mégis bele beszél, vajjon miért ül akkor a hivatalos székben?

Egy régi adoma jut eszünkbe, ami hír szerint szintén szabadkai specialitás. Statáriumot tartott Szabadka város egykori törvényeséke, s tárgyalás folyamán az itélkező egyik „urambátyám“ csendesesen elaludt. A rabló ügye letárgyaltatott, a bírák szavaztak, s a szendergő urambátyámat is meglöki a szomszédja: „mi legyen hát?“ A jó öreg elfeledve, hogy itt akasztófáról van szó, valószínűleg valami ajándékba kapott kis malacsról álmodozott, s azon hitben, hogy élete párja teszi fel a kérdést: „mi legyen hát?“ csendesesen feleli: „felit sütte, felit főve.“

Ha tehát Jankovich Kázmért sem rossz akarat, sem tudatlanság nem vezette a polgármester talpa alá, akkor „urambátyám“ módjára beszél, ami valamikor még virtuszamba is mehetett, de ma csak sajnálkozunk lehet az ily történetek felett.

Mi az a zártváros?

Mióta Mamuzsics Lázár és társai a fogyasztási adóberletet megkárosítani akarják, hogy hatalmuk talapzatát az ott alkalmazott ügynökök elvesztése által tönkre ne tegyék,

azóta minden alkalommal azt hangoztatják, ha a bérletet meg nem tartjuk, Szabadka zártváros lesz.

Ez a gyerekkétség nádrapipája, ezen lovagol be a főimposztor rendszerint a közgyűlési terembe. És ettől a mi népünk rettenetesen fél. Adót vetnek csirkére, libára s tudja isten mi mindenre, épúgy mint Szegeden. Ez az ijesztés benne van a tanács legutóbbi javaslatában is.

Hát mi az a zártváros?

Ha zártváros leszünk, pár krajczárra drágább lesz talán a napi ételmezés, de a fogyasztó fizeti azt és nem a termelő gazda. Lesz azonban a városnak új jövedelmi forrása, amire felette nagy szükségünk van. Ha zártváros lennénk, a domesztika lehetne kevesebb, mert a fogyasztási adó bevétel gyarapodnék. De a tanács javaslata is csak valószínűségről és nem tényről beszél.

Borunk után egy krajczárral sem fizetnénk többet mint fizetünk ma. A sorompók leeresztve vannak, aki bort hoz be, jelenti, felírják s amit fogyaszt, azt fizeti. Vajjon ma másként van? Hiszen a most lefolyt szüret alkalmával minden sorompóháznál ott voltak vagy az ügynökök, vagy maga a kapus s felírták a városba hozott mustot az utolsó cseppig. — Csinál nekünk zártvárost Mamuzsics Lázár miniszteri intézkedés nélkül is. A többi közt a szegedi kapu fényes nappal a déli órákban is lecsukva tartatott.

Például felhozják Szegedet. Elmondják, hogy a szegedi nép Szabadkára hozza áruát értékesíteni, mert Szeged zártváros lévén, a városba lépésnél már adót kell fizetniük. Pedig dehogyan azért jönnek hozzánk a szegediek. Jönnek, mert a szegedi tanúk egy nagy részéről 1—2 óra alatt Szabadkán vannak, Szegedre pedig 4—5 óra idő elkallódik.

Mi nem tudunk a zártváros eszméjéről megijedni, annál kevésbé, mert ezt elkerülni így sem fogjuk, kezében vagyunk a kormánynak, akkor erőszakkal le sorompóinkat, amikor neki tetszik.

Ami késik, el nem marad.

Színészetünk.

(A múlt hét műsora: szombaton, okt. 13-án „Nebánta virág“; vasárnap „Falu rossza“; hétfőn „A vasember“; kedden „Nap és hold“; szerdán „Pry Pál“; csütörtökön „Nebánta virág.“)

A múlt heti tudósításunkban elmondottakat az e heti előadások teljesen igazolták. Kétségtelen immár, hogy amily jeles erőekkel rendelkezik a társulat az operett terén, épp annyira gyengék a drámai szakmára hivatott szereplők. Ennek legelső következménye természetesen az, hogy a vigjátéki és színműi (ideértve a népszínművet is) előadások nélkülük a kellő gördülékenységet, elevenséget és a hatást. — Az egyes előadások ismertetésénél részletesen ki fogunk erre terjeszkedni, most csak arra akarjuk felhívni a figyelmet, hogy az igazgatóságot, hogy publikumunk izlése még niúcs annyira elrontva, hogy néha-néha nemesebb élvezeteket meg ne ki-vánja, s így a drámai szakma feltűnő gyöngesége esetleg végzetessé válhatik.

Szenzációs újdonságként a „Nebánta virág“ című operett, helyesebben énekes bohózat került színi színpadra szombaton. Ez a darab bohózatú képtelenségeivel és vastag komikumával csak igen jó előadásokban volna élvezhető. A szerepeket másodrendű erők adták, s bár Szöllősi Ilon (Denise) és Nyárai (Champlatreuse) igyekezete elismerést érdemel, de minthogy senki jobban nem énekelhet, mint amennyire tud, ennél fogva az ő énekük sem aratott valami nagy sikert. Egyébként a darab zenei szempontból alig érdemel kiválóbb figyelmet. Egy-két kupléja inkább a különös instrumentálás folytán hat, de magasabb zenei értékkel alig bír. A szereplők közül dicsérettel kell kiemelnünk Szirmaiét (Fejedelemasszony) Breznai (örnag), Örsy Arankát (Corinna) és Főrist (Celesztin), — ez utóbbi-tól azonban több diszkrepanciót várunk.

Ez alkalommal Főrisről volna néhány szavunk. Tagadhatatlan szép tehetséggel rendelkezik a burleszk komikumra s tavalyi sze-

replése folytán a közönség már első fellépésekor előlegezte neki az elismerést. Sajnálatos azonban észlelnünk, hogy tehetsége helytelen irányban fejlődik s az olcsó tapsok utáni vágy olyan túlzásokra ragadja, miket jó izlésű színész meg nem engedhet magának. Nem hiszhetjük azt, hogy olyan értelmes színész, minőnek közönségünk ismeri tanulata, ne volna magasabb ambíciója, mint a karzat értelmetlen közönségét kacagásra és tapsra bírni. Sohasem fog dicsőségére válni az a komédiázás, amit a „Falu rossza“ cigány szerepében elkövetett s amiért még ki is hívta a karzati tömeg. — Szándékosan foglalkoztunk ezzel bővebben, mert véleményünk szerint Főrisnak tehetsége megérdemli azt, hogy hibáira erélyesen figyelmeztetve legyen.

Hétfőn, „A vasgáros“ lett ismételve. Az előadáson érezhető volt mindaz a fogyatkozás, mely a drámai szakmánál általában érezhető. Az előadás menete nehézkes, az egyes szereplők játéka éppen nem kifogástalan. Breznay (Bárdi) rikácsoló dühöngései senkinek sem imponáltak, sőt nagyon is egyhangúvá váltak. Szabó Ilka (Edith) sokkal szentimentálisabb volt, mint azt szerepe igényli s ennek dacára hidegen hagyta a közönséget. Kovács Lajos (Bárdi Andor) és Balázs (Szentgáli) alakítása sem emelkedett fölül a középzszerűségben.

Fratta Vilma, ki a színpad szerint az első operett és népszínműi énekesnő szerepkörét van hivatva betölteni, a „Nap és hold“ Manola szerepében mutatta be magát mult kedden. Minden tekintetben élénk játéka, terjedelmes és képzett hangja kiválták számára a közönség tetszését. Értesülésünk szerint inkább a népszínműi szerepkörre van szerződötve s így további fellépéig nem mondhatunk róla végleges véleményt. A többi szereplők is, különösen pedig Rác Gyula (Mignel), Breznai (Kalabázás), Juhász (Brazéró), Szöllősi Ilon (Beatrix), egytől-egyig igen derekasan állták meg helyüket, úgy hogy az előadás minden tekintetben fényesen sikerültnek mondható.

„A falu rossza“ mult vasárnapi előadásáról csak azért akarunk megemlíteni, hogy konstatáljuk azt, mennyire képes a rossz előadás a legkiválóbb darabot is tönkre tenni. Ilyen rossz „Falu rossza“ előadást alig látott még közönségünk s a boszantó balsiker főleg a komikus szereplők izléstelen tulajdonságainak tulajdonítandó. — Ezekkel nem is akarunk bővebben foglalkozni, csak arra figyelmeztetjük őket, hogy a színházban nem a karzat éretlen gondolkodású része az irányadó elem. — Fium Rózsit Ledószky Mariska játszotta több igyekezettel mint sikerrel. A népdalokat igen szépen énekelte, de játékában nem találtuk fel a könnyű véru, természetes paraszt menyecskét. Az egész egyetlen kiemelkedő részét Réti Fanny (Feledi Boriska) játéka képezte, ki úgy helyes felfogása mint érzelmes játékával méltán érdemelte ki az osztatlan tetszést.

„Pry Pál“ című szerepében Főrisnak alkalmá volt megmutatni, hogy nem szorult a bohóc eszközeire, ha valóban hatást akar elérni. Alakítása minden tekintetben sikerült volt és a közönséget folytonos kacagásban tartotta. Csak egyre akarjuk figyelmeztetni, hogy Pry Pál alakjának nem külső megjelenése, hanem a jellemében fekvő komikum által kell hatnia. Habár kétségtelen, hogy a színész maszkiájának magával a szereppel összhangzásban kell lennie, mégis Főris maszkiája tulmunt a természetességen s inkább volt drasztikus mint mulatságos. — A többi szereplők közül Berkó (Witherton), Réti F. (Eliz) és Szabó Ilka tőlük telhetőleg hozzájárultak az előadás sikeréhez.

Jövő heti színházi műsor. Október 20-án, szombaton „Czigánybáró“, operette, bérlet 10. szám; október 21-én, vasárnap „Paraszt kisasszony“, ered. énekes népszínmű 3 felvonásban, bérlet 11. szám; október 22-én, hétfőn „Könyvtárnok“, vigjáték, a című szerepben Főris Pistával, bér-

let 12. szám; október 23-án, kedden „Mikádó“, operette, bérlet 13. szám; október 24-én, szerdán „Angot“, operette, a főbb szerepekben H. Fratta, Ledovszky, Rác Gy., Juhász S., Breznayval, bérlet 14. szám; október 25-én, csütörtökön „Szabinnók elrablása“, vigjáték, bérlet 15. szám; október 26-án, pénteken a vásár előzője miatt kivételképp előadás tartatik, „Aranyember“ Jókai drámája, bérlet 16. szám; október 27-én, szombaton „Czigánybáró“, operette, bérlet 17. szám; október 28-án, vasárnap itt először, páros bérletben „Szegény Radóné“, énekes népszínmű 3 felv., bérlet 18. szám.

Törvényszéki csarnok.

(A fertálymillió lopás.)

Csonka Bálint elfogatásáról lapunk mult számában megemlékeztünk. Azóta újabb elfogatások történtek. Befogattak Kanász Bartus és neje, akik Csonka Bálintot rejtegették s befogattak Kása, igazabban Kremolai György is, ki nek hazánál a szökevény elfogattatott. Csonka Bálint elfogatásának leírása annyiban téves volt lapunk mult számában, hogy nem Kremolai György menyje, hanem Kanász Bartusné volt a feljelentő, még pedig férje Bartus elleni boszúból, mert az azon éjjel valami házi szokásból megvergette. Kremolai (Kása) György, Kanász Bartus kocsmáros és ennek neje együttesen állították a főkapitány elé s mikor Kremolai átadott a csendőrnöknek, ez utóbbiak kedélyesen megmosolyogván az atyafit. Ez a mosoly azonban hamar keserűvé lett, mert az ő letartóztatásuk is csakhamar kimondatott. Bartus ijedtében alig tudott szöhozz jutni s első meglepetésében a jelen volt Skozza Zoltán t. kapitányhoz fordult, s nevet tévesztve kérte: „Szóljon már maga is valamit Milassin ur, hiszen maga tudja...“ Ez a tudás pedig abban állott, hogy Skozza valami csinyjét elsimította a hirneves házaspárnak, amiért Bartusné megígérte, hogy alkalomadtán bejelenti Csonka Bálint tartózkodási helyét.

Érdekes e dologban az is, hogy Bartusné mostanában hét drb ezrest váltott el részint a vasuti indóháznál, részint helybeli nagyobb kereskedésekben, részint a fogyasztási adóhivatalnál. És ez nem tűnt fel senkinek.

Kanász Bartus és nejeinek üzlete megmozdítván, találtatott készpénzben 829 frt 90 kr. készpénz, melyből 812 frt bankjegy, 12 frt 90 kr. pedig aprópénz volt. Találtatott 2 drb arany óra lánczczal, 1 dobozba több drb arany karcsat, gyűrűk, fűgők gyémántokkal, 4 drb kötvény, 20 drb régi pénz ezüst s ezeken kívül több drb ló és marhás levél, holott a házánál niúcs és nem is volt soha ló vagy olyan tehéntartás, melyekről a paszszust ily alakban adná a kapitányaság.

Az elfogottak Csonka Bálint után a szegedi kir. ügyészség — s illetve törvényszékhez kísértettek.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Geiger-fél: ügyben elfogottak közül Huszta Ferencz szabadiábra helyeztetett, Maczonka György és neje pedig még mindig szökésben vannak.

(A „Szegedi Napló“ alaposága.)

Szomszéd városunk e lapja nagyon szeret a mi viszonyainkkal foglalkozni és amennyire lehet, pelengérré tenni városunkat s annak egyes egyéneit. Telve valótlán dolgokkal írta le már kezdetben ezt a feljutt Geiger-féle lopást s különösen Huszta Ferenczet hurcolta meg, aki ma már szabadon bocsájtatott. Megcsipkedte Szalay ügyvédet is, bár oka nem volt reá s hogy kimutassa, mily jól és gyorsan van mindenről értesítve, e hó 15-én a következőket írja:

„Betyár-fogás gőzerővel. A szeged-kerületi csendőrség minden vidéken, de különösen Bácskában nagy szerencsével, de még nagyobb ügyességgel dolgozik. A nagy tisztogatási munkát lázzal, valóságos gőzerővel teljesíti. A mult hónapban Temes megyében egy teljes rablógyilkos bandát kerített kézre. Elfogta azt a hirhedt rablógyilkost is, aki egyik temesmegyei község jegyzője s annak családja ellen dinamit-merényletet intézett. A dinamitot a jegyzői lak tájában helyezte el, az fel is robbant, de csak az épületben tett kárt. A szeged-kerületi csendőrségnek ma is ismét egy bravour fogásról értesítik lapunkat. A napokban lefolyt kiskindai vásáron két szabadkai lóköti hallatlan vakmerő módon hajtott el két p-ripiát. A két paripát kiskindai gazdák árulták. A lóköti alkudtak azokra s ráfizetéssel ajánlották cserébe az ő rossz gébéket, melyek 10—10 frtnál nem értek többet. A gaz-

dák a lebünközni való gebék mellett 240 frtot kértek a két paripáért. A lóköltők elfogadták az alkut, de előbb megpróbálják a paripákat — mondák s elkezdték járni a két szép lovat. A vakmerő gazemberek 10—15 lépésnyire hirtelen fölkapnak a paripákra, hátrahagyva a két rozsgabét, mint a villám, oly sebessen elvágattak a vásáros nép között, át a város utcáin, ki a határba. A halatlan vakmerőség annyira bámulatba ejtette az embereket, hogy hamarjában nem tudtak egyebet tenni, csak kapkodtak s kiáltottak a tova vágató lóköltők után. A kikindai csendőrök azonnal megindították a nyomozást. A vakmerő lóköltők nyomára rá is jöttek s elemek azon Szabadkán. A kikindai és szabadkai csendőrség között 6 óra alatt létesült a teljes összeköttetés s a nyomozás csakhamar oly sikerre vezetett, hogy a lóköltők kiéte is tudva volt. A lóköltők megneszelték, hogy nyomukban vannak. Siettek tehát az ügyvédhez. A védőhöz. Bácskában így szokás. A védő ügyvéd, Szalay A. László a „Szabadság“ című újság szerkesztője az egyik lóköltő kliensével azonnal a bírósághoz sietett, hogy ott mindent megtegyen az ártatlanul üldözöttek védelmére. A lóköltő a bírósági épület előtt várta az ügyvédjét. A nyomozó csendőrök azonban nem vártak tovább. A lóköltőt a bírósági épület előtt elfogták a védőügyvéd nagy meglepetésére. A másik lóköltő is kézrekerült csakhamar. Így történt ez a napokban a híres Bácskában.

Ez a kikindai vásár egy hóval ezelőtt folyt le, és az alaposan értesült „Szege di Napló“ most közli a nagyfontosságú lóköltés történetét. És mennyire elferdítve! A tényállás röviden ez:

Ij. Császár Miklós és Dondó helybeli lókepeczek elvittek egy sárga lovat a kikindai vásárra, természetesen azért, hogy csere vagy eladása által nyerjenek rajta. A ló itt helyben Mezeritstől 56 frtért vétetett. A vásáriban elcserezték az egy nagy lovat egy kis lovt, a lóleveleket az arra illetékes hatósági helyen átváltották, s így jöttek vissza Szabadkára. Az lehet, hogy a csere a szabadkaiakra volt előnyös, de hogy azok a „Szege di Napló“ rémes leírása szerint rabolták el a lovakat, nem igaz.

Szalay ügyvéd a kapitányságnál járt ez ügyben, s ezt megteszik a szegedi ügyvédek is épp úgy, mint a szabadkaiak, anélkül, hogy ezért azt írják róluk gnyosan a „Sz. N.“ — „Szegeden ez így szokás.“

A közvagonyon kezelése.

Baja, 1888. október 14.

Régi betegsége a városi munitipiumoknak, hogy a közvagonon kezelésében rendszeresen nem a köz-, hanem a magánérdek szolgál zsinórmértékül; következve ritkán találkozunk ama nemes törekvéssel, hogy az illetők, kiknek feladata és kötelessége volna megvédeni a közérdeket, valósággal arra is törekedjenek.

Rége óta a kedélyes családiasság korában, midőn még nem volt oly sokoldalú az ellenőrzés, a közalapot arra valónak tartották, hogy abból a kezelők legelőször saját részüket vették ki s ami fennmaradt, az a közönység számára tartott fenn; — ma, midőn az a sokféle nyilvánosság mindent ellenőrizni akar, ügyesebbek az emberek s a hatalom élén állók hivatalos szankcióval fedik jogszertelen eljárásukat s a felelősséget, a hatalom fölmerülő gyanu vagy kétegyesen azon szakosztályra hárítják, melyben az államcsinyt könnyű szerrel körösztülhajtatták.

A vidéki városokban nagyritkán esik meg, hogy a szokott malom alatti közleményen kívül, a történetekről a nagyobb közönység is nyerjen értesülést, miért is a sok közül egyetmást mi is megkoczkáztatunk, hogy a mi idyllikus közéletünkben is — ha egyenesen nem lehet, legalább egy kis kerülő uton — némi tudomást merítsen a közönység.

A városi hatóságnak évenként mintegy 240 m. öl tüzifára van szüksége; hogy a rendszeres eljárás látszata meg legyen, az illető szaktanácsos természetesen árlejtést hirdet, a kijelölt napra az ajánlkozók megjelennek; az eredményt bejelentik a tanácsnak, a tanács aztán egyik évben azt mondja, hogy egyik ajánlatot sem fogadja el, hanem a bánátpénzek visszaadása mellett, egy „fehér lapon“ utasítja a szaktanácsost, hogy szabad alku útján szerezze be a fát és kössön szerződést, természetesen azzal, aki ugyan semmi ajánlatot sem tett, de akinek neve a „fehér lapon“ viznyomaton át olvasható volt; ez már régebbi gyakorlat, így volt a múlt évben is, midőn egy nem ajánlkozó — de személyben mindig egy és ugyanaz — kapta meg az összes szállományt 50 krral drágábban m. önként, mint azt az ajánlattevők kínálták, magában érteledvén, bánátpénz letétele nélkül és föltétlenül; sőt, miután itt szokás; de az árlejtési föltételekben határozottan ki

van kötve, hogy a város által fizetendő fából forintonként 3 kr. vonatik le a kórház javára, még ez a humanisztikus jövedék is elejtetett az eladó javára.

Ez idén ugyanezen procedúra mellett a tanács már egy merészebb ugrást tesz és határozatilag ki mondja, hogy a gazdasági szakosztály javaslatához képest — miről az illetők ugyan mit sem látszanak tudni — „utasítatik a szaktanácsos, hogy az ajánlattevők mellőzésével N. N. urral, — ki még mindig ugyanaz — kössön szerződést olyképen, hogy a 3 kr. kórházipénz a fizetendő összegből levonassék; a kérdéses szállító azonban — szabad keze lévén — elég okos arra, hogy a kórházipénzt a várossal fizeteti meg s így ennek beszámításával a keményfát 32 krral, a puhafát pedig szintén m. önként 14 krral szállítja drágábban, mint az ajánlattevők, de meg kell jegyezni — nehogy valaki tévedésbe legyen, — hogy a kijelölt puhafa tetemesen silányabb, mint az ajánlattevőké, mert iszapos, sokáig vízben fekvő volt.

Már most csak azt szeretnők tudni, hogy a gazdasági szakosztály vajjon mire alapította azon javaslatát, hogy a város közönységére nagyobb előnyt, ha hasonló minőségű, sőt részben jobb és hasonló méretű fát 32 s illetve 14 krral drágábban fizet? a felvilágosítást kíváncsian várjuk.

Csendes Károly.

Közgazdaság.

Az italmérés ügyében kidolgozott törvényjavaslatot a képviselőház e hó 15-iki első ülésén nyújtotta be a kormány. E szerint az italmérési jog újvétől kezdve kizárólag az államot illeti s így akik ezután szeszeztalt akaruk mérni, engedélyt kell arra a pénzügyigazgatóságtól szerezniük. Az ily engedély aztán fölölegessé teszi az iparengedélyt. Engedélyt csak teljeskoru, feddhetlen előéletű, valamely községben letelepedési joggal felruházott egyének (nők is) kaphatnak. Az engedély személyhez van kötve, de megbízott által is gyakorolható. Helyiséget változtatni csak engedélyvel szabad. Az engedélyek száma a helyi forgalom szükségéhez képest korlátozható.

Közlönös figyelembe részesülnek azok, kik már előbb is birtok italmérési joggal; ezekről az engedélyt megtagadni nem lehet, ha minden feltételnek megfelelnek. Az italmérésért illeték is, adó is fizetendő.

Illetéket fizetni kell osztály szerint: a) Korcsmárosnak, vendégfőnöknek, csapszékcsnek Budapesten 500, 300, 200, 100, 50 frtot; törvényhatóság vagy törvényszék helyén, ha lakossága a 20,000 lelket meghaladja, 100, 75, 50 frtot, 10—20,000 lakos közt 75, 50, 40 frtot, 10,000 léleknél kisebb helységben 50, 40, 30 frtot, más községben, ha 20,000 léleknél több lakja 50, 40, 30 frtot, 10—20,000 lakos közt 40, 30, 20 frtot, 10,000 léleknél kisebb községben 30, 20, 10 frtot. b) Bor és szeszfőzők vállalkozóinak, bor- és szeszkereskedőknek e tételek négyötödét, c) más kereskedőknek és szatócsoknak e tételek háromötödét, d) ezukraszoknak és kávésoknak e tételek kétötödét, végre e) bortermeleőknek e tételek egyötödét. — Az illeték 3—3 évre állapítatik meg.

Ezen kívül adó is fizetendő és pedig: 1. a bor (bormust, gyümölcsbor) és sör minden hektoliterje után 2 frtot; 2. közönseges pálinka után, melynek alkohol-tartalma a meghatározott 100 fokú szesz mérő szerint 30 fokot nem halad meg, hektoliterenkint 4 frt 50 krt; 3. közönseges pálinka után, melynek alkohol-tartalma 30 tokon felül van, de 50 fokot meg nem halad, nemkülönben különleges pálinkafélék (mint szilvorium, törkölypálinka, gyümölcspálinka stb.) után, habár alkohol-tartalmuk 30 fokon alul van is, hektoliterenkint 7 frt 50 krt; 4. akár közönseges, akár különleges pálinkák s más szesz után, ha alkohol-tartalmuk 50 fokot meghalad, hektoliterenkint 15 frtot; 5. likőrök, puncs-esszenciák és más édesített szesz folyadékok, továbbá arak, rum, konyak után, hacsak az előző 4 pont szerint adó alá nem esnének, hektoliterenkint 12 forintot.

Aki: 1. engedély nélkül szesz italokat kimer vagy kicsiben elárúsít, 2. elmulasztja bejelenteni, ha vállalatának jellege változik, vagy pedig azt előleges engedély nélkül más helységbe teszi át, 3. a jelen törvény életbeléptetésétől számított 3 év alatt, a pénzügyi hatóságok felszólítására az italmérési jog hasznosítására kötött bér- és haszonbéri szerződéseket fel nem mutatja, mindhárom esetben 1-től 100 forintig terjedő pénzbírsággal fenytendő.

Ezenkívül a bejelentésre kötelezett felek még az adó alól általuk elvont adóköteles czikkék után járó italmérési adó tiz-huszosoros összegét tartoznak megfizetni, mely azonban 25 frtnál csekélyebb nem lehet.

HIREK.

Előfizetőink némelyikének az a sajtóságs szokása van, hogy azért a csekély 1 frt 50 kr. negyedévi díjért pénzbeszedőiket 3—4 ízben házához járattja s végül még gorombán kiutasítja őket. Azt hiszik, ez a járkáltatás reánk vagy a megbízottakra kellemes? „Rosszabbak az ezekuczióknál, jöjjenek máskor, nem érek rá, menjenek isten hírével s más eféle elutasításokat hallunk.“ Tisztelettel kérjük hátralekos előfizetőinket, kiméljenek meg bennünket az eféletől, fizessék le tartozásaikat, s ha terükre esik ez a csekély kiadás is, szüntessék be a lapot s nem küldünk feléjük sem többé. A lap nyomtatása drága pénzbe kerül, ingyen sem adhatunk senkinek!

Eljegyzés. Dr. Barta Antal jó hírnevű fiatal orvos mult vasárnap jegyezte el Baján Schütz Terecsike kisasszonyt, özv. Schützné bájos leányát.

Diszes esküvő. Hétfőn délutáni 4 órakor vezette oltárhoz Kovács Endre bibliczhiati tanító özv. Polyákovits Katymaracz Bonóné gazdag leányát, Tilkát. Az esketést a belvárosi templomban a völegény nagybátyja, Kovács Vazul érdemesült gvardián teljesítette, melynek végeztével beszédet intézett a boldog ifju párhoz. A násznagy tisztét a völegény részéről Lénárd János földbirtokos, a menyasszony részéről Gyelmis Gerő ügyvéd viselték. Az eskü után pazar lakoma volt mindkét örömszülői háznál.

A szent Teréz-napi bucsu a belvárosi főtemplomban ma tartatik meg, mert az arra hivatott napon korteskedni kellett talán a plébánosnak is.

„Kupaktanács.“ A legutóbbi rendkívüli közgyűlésen Szalay a többi közt körülbelül a következőket is mondta: „egyik közgyűlési határozat 14 nap alatti félretétele s új határozathozatala s a tárgyalás módzata miatt országosan elmondják rólunk — kupaktanács...“ A bukástól félelemben reszkáló polgármester az ügyészt hivta fel a sértés megtorlásárai, de Szalay oda szölt a polgármesternek, hogy ha elnököl, figyeljen a beszélőre, mert nem ő mondja, hogy a gyűlés kupaktanács, hanem a történetek után országosan elmondhatják mirőlünk mások. És ime, nemcsak kupaktanács, de dísztelenebb czimeket is nyertünk az ország majdnem összes lapjaibau. Nos, polgármester ur?

Mamuzsics Ágoston a hatósági párt nevében azon kijelentést tette a legutóbbi közgyűlésen, hogy ha a tanács a fogyasztási adóberlet megváltása czimén nagyobb áru-ajánlatot tesz a közgyűlésnek, mint amennyit tényleg bevett a hatóság, a berletet ők sem fogadják el. Helyes, de aztán legyen ura szavának. Ha oly összegért megkapja a berletet polgármesterünk, amely összeg bevételét bizonyítani képes, ám tartsa meg korteseit, béreljen, az ellenzék sem sokat törődik vele, de hogy a deficitet községi adóval pótolja, az ellen tiltakozunk.

Tüzeset. Szerdán, a délelőtti órákban Márton János papucos VI. körü lakháza ki-gyuladt és leégett. A tűz irányát a városi toronyőr rosszul jelezte, mivelőgből a fecsen-dők elkésseten érkeztek, elég erősen fujt a szél is, mégis a közönység feláldozó tevékenységének sikerült a tüzet lokalizálni.

A népösszeírás nagyban folyik a külterületeken. A kiküldött tisztviselők jó világot élnek, nem ellenőrzik őket senki. Van eset, hogy egész nap nem dolgozik egyik-másik, mulatnak, kappják a napi díjt, fizetik a fuvart és rendőrt egyiránt. Aztán egy kis elemözsia is kerül. Szalma, pulyka, csibe, malacz. Hogy ezekért mi a viszonzszolgálat, azt egyes haszonbérők tudnák megmondani. De talán megmondának azt a kiküldöttek által vezetett összeírasi könyvek is. Az idei összeírás még befejezetlen, tanácsolnók, hogy a mult őszi összeírás vizsgáltassék meg s hasonlítottassék össze a felvétel az akkori tényleges állapottal. Az eredmény aligha meg nem lepi hatóságunk intéző férfait. (Beküldetett.)

Megérkeztek az őszi szalonkák. Az első szalonkát a Vojnits Barnabás-féle erdőben, városunk egyik legügyesebb Nimródja, Farkas Ágoston lötte.

Husza Ferencz, kit a Geiger-féle lopásban már másodszer tartóztattak le, szabadon bocsájtattott a szegedi törvényszék által is. A „Szege di Napló“ újdondásza sietett is meglesni, mit eszik, mit iszik, mit beszél az a Husza, akiről önkénytes jelentkezése után annyi vadat összeirt. Ir pedig ekként: „Semmi sem jut a nyilvánosság szellentüjére abból a titokzatos vizsgálatból, mely a szabadkai negyedmillió lopás ügyében a szegedi törvényszéknél folyik. A vizsgálat nagy erélyvel vezetetik s hogy meglepő fordulatokra lehet számítani, az csaknem bizonyosra vehető. Egy ilyen meglepő fordulat már az is, hogy a gyanusítottak egyikének, Husza Ferencz szabadkai lökereskedőnek sikerült magát tisztáznia annyira, hogy tegnap szabadlábra helyeztetett. Husza Ferenczet sógorával, Juhász Zsigmonddal, a tettesek egyikével fogták el Szegeden, mint ezt annak idején megirtuk. Védőügyvédjükkel maguk jelentkeztek előbb a kir. ügyészhez, azután a csendőrségnél, ahol letartóztatták őket. Husza Ferenczre csak a bünrészesesség gyanuja hárult. A Geiger-féle lopás előtt szegény ember volt, ma mintegy 10,000 frtyai értéket találtak birtokában. Az volt a gyanu ellenében, hogy sógorával, Juhász Zsigmonddal, aki a negyedmillió lopás egyik közvetlen tettes: összejátszott s annak pép-zével dolgozott. Husza Ferencz a lopásban való tetteség gyanuja alól kitisztázta magát. A Geiger-lopás idején, 1886. október utolsó napjain nem tartózkodott Szabadkán. Ezt tanuk vallják. S ezzel igazolta alibijét. Ot battonyai ember jött be tanuskodni Husza mellett, hogy az 1886. okt. 27-ik és 28-ik napján (tehát a lopást megelőző napon s a lopás napján) Battonyán volt löeladás és vétel dolgában. Október utolsó hetében Mező-hegyesen is megfordult Husza s ezt is igazolja. A szabadon bocsájtott Husza Ferencz maga dicsekedett ezzel tegnap este a magy. áll. vasuti indóházban, ahol a vonatra szállt, melyen haza utazott. A felesége volt vele. Az asszony járt Battonyán a tanuk után is, mint ezt a battonyai emberek a „Rákóczy“hoz czimzett vendéglőben az alsóvárosi biztos előtt említették. Husza jó kedvű volt a szabad levegőn s a rabélet szomorúságát kárpótlandó, egymásután hozatta az üveges söröket. Nem kevesebb, mint 20 üveg palaczkos sört ittak meg ketten: Husza és a felesége s ilyen vidám hangulatban utaztak haza, Szabadkára az esti vonattal.“

Ez évi városi gazdálkodás. A hirhadt Kölcsei-, katona-utczák keresztezésénél levő utczában még a nyar elején összehordtak vagy 15 rakás téglát járda készítésre, de ott felejtették. A pajkos gyermekek valóságos harcászati manővereket csináltak a járó-kelők nem kis boszuságára. Eltorlaszolták a gyalog utat, összetördelik a téglákat és a tégladarabokkal ostromolják egymás rögtönzött várát. Ma alig van meg fele a téglának, szerte hordták. — Abban az utczában lakik pedig nem kevesebb mint öt városi hivatalnok és két rendőr, de nem jutott eszükbe a csinyról jelentést adni.

Szabadkáról sok badarságot irtak és irnak az országos lapok. Így péld. a „Nemzeti Hirlap“ így ír: „Szerb-bunyevác háboru folyik évek óta Szabadkán a legnagyobb elkeseredéssel, mely sokszor országos botrányná fajult már, mióta a szerb többség daczára Mamuzsics Lázárt sikerült a bunyevácoknak a polgármesteri székebe ültetni. Ily országos botrány támadt e hó 14. és 15-én is, midőn a fogyasztási berlet került tárgyalásra a városi közgyűlésen. A polgármester és a városi tanács javaslatot terjesztett be, hogy a város maga vegye bérbe a fogyasztást, a szerb többség hevesen ellenezte ezt. Gálly György, Miloszlavlyevits és Németh városi képviselők a leghevesebb szavakban keltek ki a polgármester eljárása ellen, mire ez a rendőrkapitányt kérte fel a rend helyreállítására. A kapitány tizenkét rendőrral jelent meg a tanácssteremben, a fennevezetteket a terem elhagyására szólította fel. Gálly ekkor legazemberezte a polgármestert karhatalmával együtt, öklével az elnöki asztalra ütött, miért is az illetők távozása után a tanácskozását tovább folytató közgyűlés 100 frt pénzbírsággal sújtotta őt, a tanács javas-

latát pedig elfogadta. Ha magyar-bunyevác háborúnak nevezné a torzsalkodást, annak csak lenne értelme, de szerb-bunyevác dologról mitsem tudunk.

Megjött a tél. Tegnap virradóra erős északkeleti szél mellett daraszerű hóeséssel beköszöntött a tél, a virágos mezőket tönkretevé, sőt a kényesebb természetű kerti terményekben is pusztított. A zivatar hóval, esővel vegyest egész nap tartott, s időközönként a háztetők teljes fehérek voltak. A hőmérő a fok fölött állt C. szerint.

A dohánytermelők figyelmébe. Nem tartjuk fölöslegesnek figyelmeztetni a dohánytermelőket, hogy legkésőbb december 31-ig adják be bejelentéseiket a dohánytermelésre és palánta-nevelésre vonatkozólag. A régi törvény szerint a bejelentések határideje január 31-ike volt és sokan ehhez vannak szokva. Az új dohánytörvény szerint ellenben december 3-ig a bejelentési íveknek megfelelő rovatai szabályszerűleg kitöltendők. A beadványok kizárólag a polgármesternél adandók be. Később, vagy más helyen beadott bejelentések feltétlenül el fognak utasítani.

Hogyan kell az almát a megrán-czosodástól megóvni. Minden évben számtalan alma és körte megy tönkre a gondatlan eltartás miatt. Legjobb eljárás a következő: Azon almákat, melyek összetörödni s ráncosodni kezdenek, hordókba vagy ládába kell rakni s közéjük száraz homokot szórni. A hordót vagy ládát pedig száraz, de hűvös és mégis fagymentes helyen kell tartani.

A diónak friss állapotban megtartása. Ismeretes, hogy a dió bele tél közeledtével bizonyos olajos, nem éppen kellemesnek mondható szagot és ízt vesz fel. E kellemetlen íz eltávolítására következő szert ajánlják. A diót kétszer 24 órára kelesztjük langymeleg tejben kell áztatni s ezután a levegőn kihűlni hagyni; tej helyett tiszta vagy kissé sós víz is használható, mely esetben azonban az áztatásnak öt-hat napig is kell tartania. A tej vagy víz a héjon átszivárog s megnedvesíti a dió belét, mely ennek következtében felduzzad, friss külsőt nyer és héjától éppen oly könnyen megfosztható, mint teljesen üde állapotában.

Eleven főnyeremény. Sajátságos eszméje támadt egy Drinápolyban lakó magyarországi menyecskének. Ez ugyanis annak rendje és módja szerint felszerelt folyamodást küldött be anapokban a pénzügyminiszteriumhoz, a melyben Magyarországon sorsjáték engedélyezését kéri. A vállalkozó szellemű hölgy százezer sorsjegyet akar kibocsátani; az egyedüli nyeremény, a főnyeremény, ő maga lenne: ahhoz akar férjhez menni, aki megnyeri őt. Az egyforintos sorsjegyekből befolyó százezer forintból negyvenezer forint lenne a hozomány, hatvenezer forint a költségek fedezésére és jótékony célokra maradna. — Sorsjegyeket csakis férfiaknak szabadna vásárolni, és pedig csak olyanoknak, kik husz évnél idősebbek, de nincsenek túl a negyvenen; ez a kikötés éksszólan bizonyítja a „főnyeremény“ óvatosságát. Mihelyt a miniszter a sorsjátékot elvben engedélyezi, a hölgy beküldi arcképét, hogy a terv megvalósításának mi se álljon útjában.

Leleményes reporter. A hírlapok tudósítói mitől se rettennek vissza, ha arról van szó, hogy „jó hír“ szerezhettek lapjuk számára. Ezt bizonyította be a Messagero című római lapnak a reportere, aki minden áron szeretett volna teltenni kollégáit és jelen akart lenni a pápának, meg a német császárnak a találkozóján. Csakhogy a Vatikán környéke el volt zárva s a palotába senkit se eresztettek be. A reporter tudta ezt s megszerezte magának a német császári futárok egyenruháját, azután megvesztegette gróf Bismarck Herbert kocsisát, aki fölvette őt a hintóba. Így sikerült eljutnia a Vatikán bejáratához, ahol — látván a futári egyenruhát — akadálytalanul bebocsátották. A palota folyosóin és termein végig haladva, eljutott egészen a pápa előszobájába. Itt éppen alkalmas helyet keresett magának, hogy valamit hallhasson a teremben folyó társalgásból, mikor a palotőrök egyike észrevette és letartóztatta. A leleményes hírlapíró Bertini-nek hívják.

Mindenféle. Munkácsy hazánkfa híres festményét, „Krisztus a kálvárián“ egy Vanamakur nevű amerikai műbarát fél millió frankon vette meg. — Szent-Tamáson Dungserszky Lázár nagybirtokos a saját pénzén ártézi-kutat furat és azt átadja a közönségnek. Követésre méltó nemes tett. — A győri jogakadémia be fog szüntettni. — Temesvárt a főispán megnyitó beszédében rosálának adott kifejezést, hogy egy szolgabírói hivatalban megbocsáthatlan rendtelenséget tapasztalt. Hollósy József buziási főszolgabíró erre sápadtan elhagyta a közgyűlési trémet és egyenest Buziásra utazott. Itt a szolgabírói hivatalban talált irnokot elkeseredett haragjában megkorbácsolta. — Az októberi zivatarok az ország minden részében pusztítottak, a többi között Jászberény városa felett is óriási vihar vonult át. A villám három helyen lecsapott és egy gazdának mindenét felgyújtotta. — A jó boráról híres Neszmélyen egy 18 éves tatai gazda fia egy neszmélyi gazda leányát agyonlőtte, aztán magára lőtt és most élet-halál közt lebeg. — Egy zenemester azzal kérkedett, hogy naponta 25 órát tanít; mikor megértették vele, hogy a napnak csak 24 órája van, úgy vágta ki magát: kérem, tudják meg, hogy mindennap egy órával napkelte előtt kelek. — Vérengző huszár. Gyömbér Márton 13-ik ezredbeli közhuszár egy koreszmában békésen mulató vendégekre ok nélkül kivont karddal rárohant és többeket megsértett. — Alberti-Irsán, e kis kettős faluban az önkéntes tüzoltók zászlószentelése nagy pompával ment végbe. Mikor fognak a szabadkai tüzoltók (?) ilyen ünnepélyről megemlékezhetni? — Két állatorvos-tanhallgató öngyilkosságot követett el a cziukotai erdőben. Egy fára bevésték: Itt haltunk meg. Hantos Imre. Braun József. Előbb Hantos lőtte meg magát és mikor a földre rokad, oda dobta kebelbarátjának a revolvert e szavakkal: Józsi, most rajtad a sor. Józsi rögtön meghalt, Hantos életéhez kevés a remény. — Homornak Mihályi Kálmán járásbíró leugrott első emeleti lakása ablakából és néhány kínos óra után meghalt. A szerencsétlen csak 38 éves volt, de Bachus és a 32 levelű bibliának szenvedélyesen hódolt. — A bustyaházáni főerdész a Dunába ugrott és ott veszett. — Binob saunikum dano glido. Volapük nyelven annyit jelent: Jobban érzem magamat, üdvözlöt. — Tulajdonképpen miben is halt el az Szimics? Hát meghalt afeletti elkeseredésében, hogy — felakasztották. — Uzsorás: Tessék elhinni, 2 óra alatt lebonolyítottam a legnagyobb pénzügyületet. Ur: Oh, hallottam hírt egy zsebtolvajnak, ki azt 2 perc alatt megselekedte. — A szokás hatalma. Egy fényképezőnek le kellett fényképezni egy halottat. Miután a ravatalon fekvőt megigazította és a gépen keresztül meglátta, hogy minden rendben van, oda szólott a halottnak: „Kérem most sziveskedjék csendben és mozdulatlanul maradni.“ — Sziveskedjék elfogadni ezt a váltót. Nem fogadom el. Nem látja, hogy ott az áll, fizessen ön, pedig hát én te-tu barátja vagyok a kibocsátónak. — A must állodzatai. Kalosdon egy földesgazda és egy csösz lementek előbbinek forró musttal telt pinczéjébe és a szénasav által elkábitva, mindketten ott veszték. — Szerelmi dráma. Inota községben egy 25 éves juhászlegény egy 22 éves leányzót, miután házassági tervét szülei akadékoskodása folytán ki nem vihette, nehogy a gyönyörű kedves másához férjhez menjen, féltékenységből agyonlőtte, azután önmagára lőtt 3-szor és 20 percnyi hűgés után a leány mellett kiadta lelkét. — Egy 27 éves ifju szerelmi csalódás következtében borzasztó módon vetett véget életének. Lánczot kötött a derekára és a szénás padláson felfüggesztette magát, az alatta levő szénát pedig meggyújtotta és így elégett. — A nyolczadik világ csodabalonlja. Egy 60 éves ember az Eiffel-torony (100 méter magas vastorony) helyét körülzáró kerítésre makacsul kapaszkodott. Kérdik, mit csinál e tájon már 24 órája? Ne érintsenek — felelt — tele van a fejem szeggel és kalapács-ütéssel. Még csak a 2-ik emeleten vagyok, sőt hájt fel. Vajjon mikor fogok a csucsra érni. A szerencsétlen

örültet a rendőrségre vezették, hol megkérdezték, miért viselkedik így? Nem hajthatom meg testemet, — mondá — mert lenyeltem az Eiffel-tornyot. — Két közjegyzőt agyonlőttek boszúból. — Várpalotán a patkányok kiirtására nagymennyiségű arsenikum volt eiszórva, a tulajdonos 2 éves fia megízlelte; a gyors segély daczára, bajosan marad meg életben. — Bécsben szintén két öngyilkosság történt. Wallner lovag, az urak házának leveltárosa és Ruppert lovag agyonlőtték magukat. — A legujabb nóta. „Bort igyál, ha bu kinez, Csak bor, ami kedvet hoz, Hej, mert a honra áldás, A regálé megváltás, Többet ér a regálé, Mint a krumpli s a málé.“ A „Jó szív“ főnyereményét, 20,000 frtot, Balla Emil Ujvidék város kapitánya nyerte. — Belényes határában jókora fagy volt, ebből kemény télt jósolnak. — Rónay István honvédszázados, békésmegyei Öcsödön öngyilkos lett. — Budapest bünkrónikájában egy újabb rejtélyes bűntett fordult elő a Ferencvárosban. Özv. Sándor Albertné, egy 70 éves matronát, favágó baltával agyonlenye vetkezésénél és csodálkozva nézi, amint az leteszi álhaját, meg álfogait. Végre felkiált: de ugye néni, az orrát nem tudja levenni? — Sir-irat. Tanult szegény Kopasz Áron kilencz éven, kilencz nyáron. Kitiűn volt kilencz éven s ime mégis meghalt éhen! — A német komédiások Nagy-Kikindán kudarcot vallottak. Hat előadásra hirdettek bérletet, de pártfogás hiányában megszöktek. — Zsalyán a végrehajtó a kincstár részére behajtott 400 frtot elikkasztotta. — ütötték. — A hesseni gróf a tengerbe esett és belefullt. — Körösladányban a Szatmárféle gőz- és olajmalom kigyuladt és leégett. — Szeged fölött, Csongrádtól le Szeged határáig óriási védgátat építenek. — Szini direktorok baja. Ugyan, nálad is nő az adósság? Éi már a ruhatáramat is becsaptam. A ruhatárod? Oh te szerencsés! Nekem már nincs egyéb hipotékám, mint a sugólyuk fedele. — A 4 éves Palsika jelen van nagy-Aradon a városkázán három betörést fedeztet fel, a kár azonban csak 5 frt. — Hé, pinczér! nincs még készen az én ebédem? Oh igen, már tegnap óta készen van, csak kissé felmelegítjük. — A boldogság hiánya. Feleség: Te rossz csont. Engem meghódítottál és én hadi sarczul ezt is lábaidhoz raktam (a Wertheim-szekrényre mutat.) Meg vagy elégedve? Férj: Nem. Feleség: Ugyan mi hiányzik még boldogságodból? Férj: Annak a szekrénynek a kulcsa. — Hát hogy vagy Krisztinám lovagoddal? Ah, sehog. Utóbbi időben borzasztóan sülyedt az az ember. Ne mond! De igen. Azelőtt a szivemben lakott, de utóbb alásülyedt a gyomromba annyira, hogy egészen megcsömöröltem tőle. — Baján a főszámvevői állásra november 3-ig pályázat iratott ki. — Ujvidéken a gazdasági kiállítás alkalmából 17 kiállító díszoklevéllel, 16 elismerő és 11 haladást oklevéllel lett kitüntetve, ezenfelül 10 kiállító 22 aranyat nyelt. — A horgosi három év előtt készült mű-ut pusztlóban van. — Hódmezővásárhelyen a megejtett vizsgálat kiderítette: hogy könyvhamisítás következtében a állam 19,000 frt erejéig károsult. A városi elikkasztott adók összegét megállapítani nem lehet. — Kis-Zomborban valóságos cigányzendülés volt. Miategy 20 kocsin 27 férfi, 41 asszony és purdekből álló karaván vonult be a községbe. Mint a farkas-falka, úgy rohanták meg az udvarokat, loptak, pusztítottak. A garázdálkodók megfélemezésére 4 csendőr kivonult, kiknek azonban ellenszegültek, sőt tetteg bántalmazták őket. Egy cigány a purdeját vágta egy csendőrhöz. Végre is megfélekeztek és bekísérték Nagy-Szentmiklósr a nagy familiát. — Nagy-Kikindán Hittner József öreg szabó, kit köznéven krumplis-szabónak is hívnak, vizzel telt pisztolylyal vetett véget életének. — A hírhedt pánszláv oroszánai evangélikus pap és tanítót hivatalvesztésre ítélték. — A trónörökös görgényi vadászata, melyet az angol trónörökös társaságában tartott, az idén teljesen eredménytelen maradt, egyetlen maczkót sem tudtak löni. — A török fővárosból előkelő társaság jó Budapestre, köztük Széchenyi Ödön magyar gróf és a török pasa is. — Bihari Péter budapesti ref. főgymná-

ziumi tanár elmebetegségbe esett. — Budán a mult hét folyamán öt zsidó leány keresztelkedett ki. — Hübner Sándor bárót a király utódjaival együtt grófi rangs emelte. — A világ legkisebb gőzgépe a jövő párisi kiállításra lesz látható. Az egész csak három gramm súlyú és másfél centiméter magas. — Győrben Magyar Pál tulságos mérvben hódolt annak a közmondásnak, hogy: „az asszony verve jó. Ebbeli elkeseredésében az asszony felakasztotta magát, de idején észrevette a férj és levágta. Miért nem hagyott kelmed meghalni? Azért, mert magam akarlak a másvilágra küldeni, — jegyezte meg a vérszomjas életmentő. — Olcsó reklám. Egy vendéglős pinczéreit egy czedulával hátul a kabátjukon sétálni küldi. A pinczerek a legnépesebb utcákon föl és alá sétálnak, mintha mitsem tudának, a közönség pedig kíváncsian olvassa a czedula tartalmát, mire a vendéglős ételei és italai vannak jegyezve.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A.

12608/888. tkv.

1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai e. f. kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék területéhez tartozó s a szabadkai 8928. sz. tljkönyvben A+7199/a. hr. sz. a. felvett ingatlanból Molnár Róza nevén előforduló jutalékra nézve a végrehajtói árverés elrendeltetvén, ezen ingatlan **dr. Reisner Lajos** ügyvéd végrehajtatónak **Dorozsmai Mihályné sz. Molnár Róza** végrehajtást szenvedő elleni 23 frt 75 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében 145 frt megállapított kikiáltási árban **1888. évi november hó 7. napján d. e. 10 órakor** a szabadkai kir. tszék tkvi irodájában a fentebb kitett kikiáltási ár 10%-ának bányapénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladni fog.

Kelt a szabadkai kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál 1888. évi augusztus hó 17. napján.

Graff Károly
kir. tszéki bír.

ELVESZETT és ELGYENGÜLT
f é r f i e r ő t
Tehetetlenség!

Biztos segély! A es. kir. szabadszervi zshanyal bárki is meggyógyíthatja (külsőleg használva) már 25 óra alatt, meg ott is, a hol már semmi sem használható, még az évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellm s észrevétlen gyógymód, tökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőkelőbb professzorok és orvosok szaklapok, a legnevezetesebb orvosi ajánlatok s a gyökeresen kigyógyított köszönetnvtati — minden édek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carban-zuhany azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosít. Teljesen felszerelve és orvosi megbirálás használati utasítással 5 frt 80 kr. Titok tartás mellett megküldés és a csomagolásnál a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. **Rendelési intézet titkos betegségek számára dr. ALTMANN KÁROLY Bécs, VII., Máriahilferstrasse 80.**

A VI-ik körben, kovács-utczában fekvő 288. számú

Szücs Vendel-féle ház
szabadkézből

azonnal eladó.

3-2 Bővebbet

Szücs György
háztulajdonosnál helyben.